

1. Přechodníky

Vazby s přechodníky jsou pro ruštinu typické, i v odborném stylu jsou s oblibou používány. Vyjadřují vedlejší děje časové, příčinné, podmínkové, způsobové aj., jejichž podmět je shodný s podmětem hlavního děje věty. Významová souvislost vyplývá z kontextu hlavní a vedlejší věty. Protože tvoření přechodníků je v češtině poměrně složité, překládáme je raději vedlejší větou (časovou, podmínkovou atd.) nebo souřadným souvětím, případně předložkovou vazbou:

Идя домой я встретил Павла.

Když jsem šel domů, potkal jsem Pavla.

Šel jsem domů a potkal jsem Pavla.

Cestou/Po cestě domů jsem potkal Pavla.

Jda domů potkal jsem Pavla.

Rozlišujeme přechodník přítomný (vyjadřuje vedlejší děj současný s dějem hlavní věty) a přechodník minulý (označuje děj předcházející ději hlavní věty).

A) Přítomný se tvoří od přítomného kmene *nedokonavých sloves* příponou -а/-я.

Vycházíme ze 3.os. mn.č., odtrhneme koncovku –ут/-ют, -ат/-ят:

работают – работа^я,

являются – явля^{ясь},

кричат – крич^а,

исследуют – исследу^я.

Создают – созда^{вая} (slovesa typu давать, знать tvoří přít.přechodník od infinitivního kmene).

Sloveso быть má tvar будучи.

Od některých sloves jej nelze utvořit (např.: писать, мочь, ждать, брать).

Přízvuk je na stejném místě jako v 1.osobě přítomného času.

B) Minulý se tvoří od minulého kmene *dokonavých sloves* příponou -в/вши (hovorové, méně časté) -ши (po souhláskách) -вшись/-шись (u zvrtných sloves): od minulého času mužského rodu odtrhneme –л:

написал – написав,

простился – простившись,

узнал – узнав,

принёс – принёсши.

Od některých sloves se tvoří příponou -а/-я идти – идя, привезти – привезя, хотеть – желая, учесть – учтя.

Přízvuk je shodný s infinitivem.